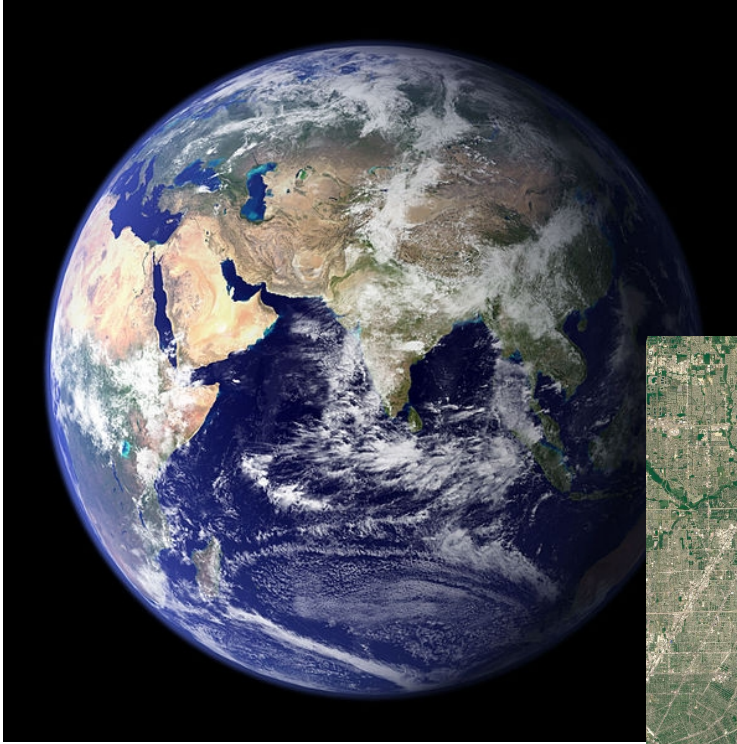

DERS 4

Gezegen Olarak Yer Küre (Dünya)
Dünya'nın Yörüngesi ve Yörüngedeki Değişimler
Dünya'nın Hareketleri
Dünya'nın Şekli ve Boyutları
Yeryüzü

Gezegen Olarak Yer Küre (Dünya)

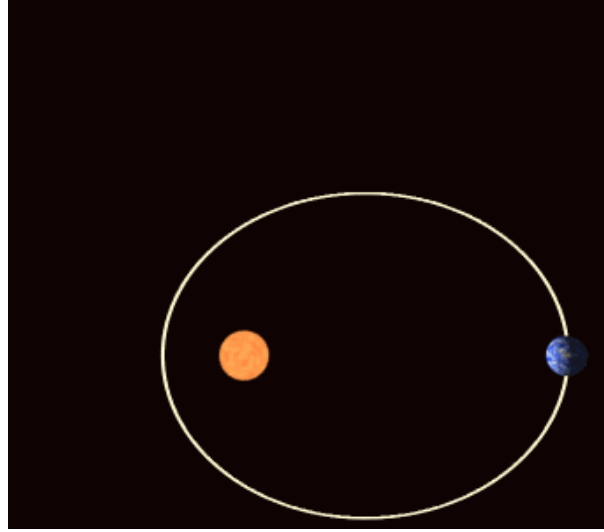
Dünya'nın Yörüngesi ve Yörüngedeki Değişimler

Yerküre yörüngesinin 3 temel parametresi vardır.

- (1) Yörünge'nin şekli (eksentrisite-eccentricity)
- (2) Dünya ekseninin yörünge düzlemi ile yaptığı açı (oblikite-obliquity)
- (3) Presesyon
 - (1) Dünya'nın Güneş'e en yakın olduğu zamandaki (perihelion) mevsiminin değişimi (presesyon-precession)
 - (2) Elips şekilli Yer yörüngesinin uzayda yavaş bir şekilde pozisyon değiştirmesi (elipsin presesyonu-precession of the ellipse)

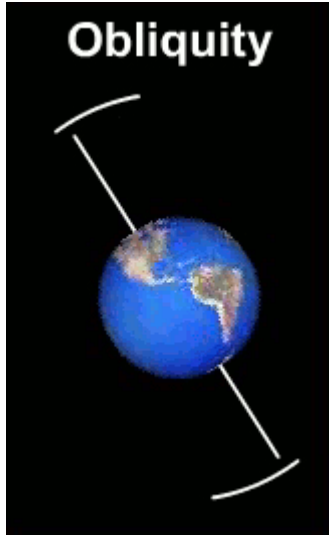
Yörüngenin Şekli (Eksentrisite)

Eksentrisite

Dünya Ekseninin Yörünge Düzlemi ile Yaptığı Açı (Oblikite)

Oblikite

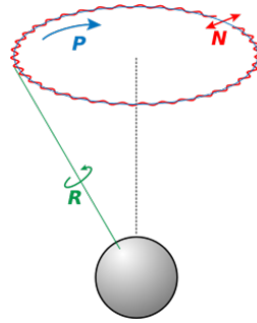

Dünyanın yörünge düzlemi (Ekliptik) onun ekvator düzlemine paralel değildir. Dünyanın ekvator düzleminin, yörünge düzlemiyle (ekliptik) yaptığı açığa "**Oblikite**" denir.

Presesyon

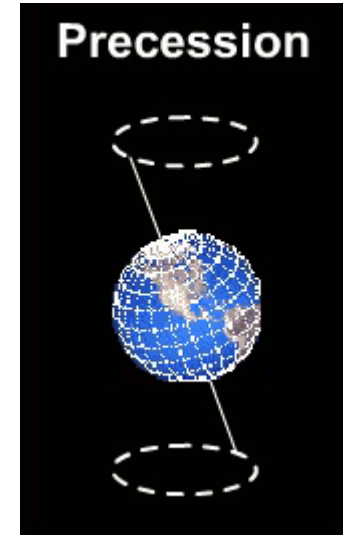
Enlem dereceleri	Saniyede (m) hız
0° (Ekvator)	465
20°	437
30°	403
60°	233
80°	81
90° (Kutuplar)	0.0

Enlem derecelerine göre bu hız değişmekte olup, kutuplarda sıfırdır.

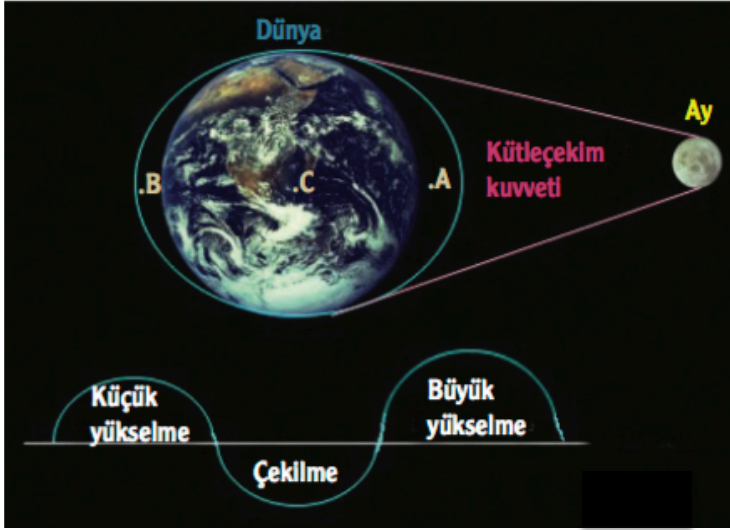

Dönme ekseninin hafifçe düzensiz hareketler yapmasına **“Nutasyon”** denir. Periyodu 18.6 yıldır. **“Baş Sallanması”** anlamına da gelir.

Presesyon

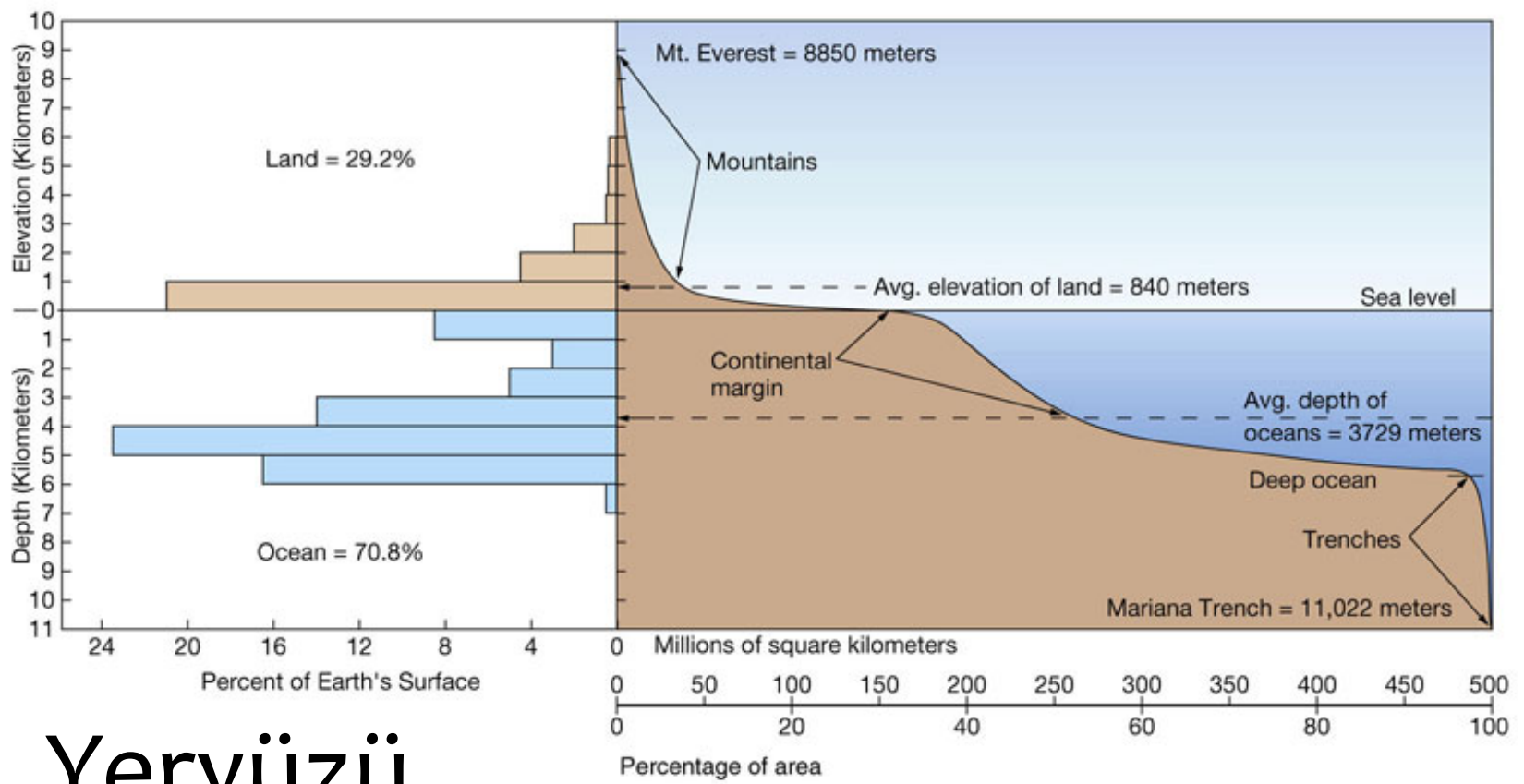
- Dünyamız Ay, Güneş ve diğer gezegenlerin özellikle daha çok Ayın çekim etkisi altında bulunur. Med-Cezir olayı bu etkinin belirgin bir sonucudur.

Ay, kendisine daha yakın olan A noktasındaki suyu, Dünya'nın merkezindeki C noktasına göre daha çok çeker. Bu nedenle A noktası, Ay'a daha fazla yaklaşır ve bir **“büyük su yükselmesi”** oluşur. B noktasındaki suya, bu sefer C için olandan biraz daha az bir kuvvetle Ay'a doğru çekilir. Bu fark, Dünya'yı B noktasından biraz uzaklaştırarak bir **“küçük su yükselmesi”** oluşturur.

Dünya'nın Hareketleri

Dünya'nın Şekli ve Boyutları

Yeryüzü

Copyright © 2004 Pearson Prentice Hall, Inc.

Soldaki şekil yeryüzeyi alanlarının yükseklikten derinliğe olan yüzdelerini göstermektedir. Sağdaki hipsografik eğrisi, en yüksek alanlardan, okyanusların en derin diplerine kadar yeryüzü alanlarının yüzdesini göstermektedir.

Örneğin Kıtasal kenar (Continental margin) oldukça dik bir eğime sahiptir. Grafiğin y-eksenine baktığımızda kıtasal kenarın okyanusun 0-4 km derinliklerinde olduğunu not edebiliriz. Grafiğin x-eksenine baktığımızda kıtasal kenarın yeryüzü alanının %20'lik değeri geçmiş olduğunu görülmektedir.

Kıtaların Ana Özellikleri

Okyanus Havzalarının Ana Özellikleri